

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 157

Warszawa, 21 grudnia 2023 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- w 100. rocznicę wydania pierwszego numeru
"Wiadomości Literackich".**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy panią poseł Paulinę Matysiak.

(-) Włodzimierz Czarzasty; (-) Jacek Czerniak; (-) Agnieszka Dziemianowicz-Bąk; (-) Krzysztof Gawkowski; (-) Maciej Konieczny; (-) Katarzyna Kotula; (-) Anita Kucharska-Dziedzic; (-) Marcin Kulasek; (-) Paulina Matysiak; (-) Wanda Nowicka; (-) Dorota Olko; (-) Joanna Scheuring-Wielgus; (-) Arkadiusz Sikora; (-) Wiesław Szczepański; (-) Andrzej Szejna; (-) Krzysztof Śmiszek; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Joanna Wicha; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Adrian Zandberg; (-) Marcelina Zawisza; (-) Anna Maria Żukowska.

**UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

z dnia

**w 100. rocznicę wydania pierwszego numeru
„Wiadomości Literackich”**

6 stycznia 1924 roku wydano pierwszy numer „Wiadomości Literackich” — tygodnika kulturalnego, który zapisał się na kartach historii polskiej literatury. Na jego łamach publikowali najważniejsi przedstawiciele życia społeczno-kulturalnego II Rzeczypospolitej, a ich nazwiska stanowią dziś panteon twórczości dwudziestolecia międzywojennego. Dla „Wiadomości Literackich” pisali między innymi Zofia Nałkowska, Maria Dąbrowska, Jan Lechoń, Julian Tuwim, Jarosław Iwaszkiewicz, Tadeusz Boy-Żeleński, Jan Brzechwa, Antoni Słonimski czy Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, na stronach tego czasopisma debiutował z kolei Bruno Schulz. Z pismem byli szczególnie związani przedstawiciele grupy Skamander. Tygodnik miał charakter liberalny, niemniej nie istniała z góry ustalona linia redakcyjna, dlatego był miejscem pełnym różnorodnych poglądów, a także zażartych polemik i wymiany opinii.

Wbrew pozorom „Wiadomości Literackie” nie były poświęcone wyłącznie literaturze. Pojawiały się tam również teksty poruszające kwestie związane z innymi dziedzinami sztuki, z kolei wydawane dodatki tematyczne nie stroniły od spraw obyczajowych, naukowych i prawnych. Założenia przyświecające tygodnikowi najlepiej oddaje wstęp od redakcji, który 100 lat temu ukazał się w pierwszym numerze „Wiadomości Literackich”:

Pismo nasze stawia sobie przede wszystkim cele informacyjne. Pragnie przyczynić się w miarę sił i możliwości do nawiązania zerwanego od dawna kontaktu ze sztuką i kulturą europejską. [...] Nie reprezentuje żadnej szkoły estetycznej. Nie walczy o tę czy inną doktrynę. Nie broni i nie chce żadnych dogmatów, krępujących swobodę twórczości. Dlatego proklamuje hasło poszanowania i czci dla każdego sposobu i dla każdego objawu uczciwej pracy w imię sztuki. Ale [...] przyrzeka nieustępliwość i bezwzględność w przełamywaniu wszelkiego rodzaju wstecznictwa, kłamstwa, obłudy, fałszerstwa – społecznego zarówno jak artystycznego.

W „Wiadomościach Literackich” można było znaleźć artykuły o różnorodnej formie — od wysublimowanych tekstów teoretycznych po reportaże, felietony czy anegdoty. Czasopismo nadawało ton ówczesnej krytyce artystycznej oraz dyskusji na tematy społeczno-polityczne. Siła oddziaływania tygodnika, mimo że nie charakteryzował się wysokim nakładem, była ogromna, gdyż po „Wiadomości Literackie” sięgały najważniejsze osoby ze świata polityki i kultury II Rzeczypospolitej. Pismo starało się łączyć ze sobą cechy publikacji ambitnej i popularnej zarazem.

Wpływ tygodnika na dzieje polskiej kultury dwudziestolecia międzywojennego jest niebagatelny i zasługuje na szczególne wyróżnienie. Dlatego Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

pragnie upamiętnić 100. rocznicę wydania pierwszego numeru „Wiadomości Literackich”, na łamach których zapisały się najważniejsze zjawiska i poglądy charakterystyczne dla tego okresu literackiego, kulturalnego i społecznego.